

Seat No. : _____

ND-121

November-2018

M.A., Sem.-III

501 : History

**(Gujarat History Culture and Archaeology)
(Optional)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : સૂચના ક્રમનુસાર જવાબ આપો.

1. (A) પ્રાગ ઐતિહાસિક ગુજરાતના ઇતિહાસની રૂપરેખા સમજાવો. 14

અથવા

મૌર્યયુગીન ગુજરાતના વહીવટીતંત્રની ચર્ચા કરો.

(B) જોડકાં જોડો : (કોઈપણ ચાર) 4

‘A’

‘B’

(1) પ્રાગ ઐતિહાસિક કેન્દ્ર	(a) ઈ.સ. પૂર્વે 322-298
(2) પુરાતત્વવિદ	(b) હડપ્પા સંસ્કૃતિનું કેન્દ્ર
(3) સુદર્શન તળાવ	(c) લાંધણજ
(4) મૌર્યયુગની માહિતી	(d) ભગવાનલાલ ઈન્દ્રજી
(5) ચંદ્રગુપ્ત મૌર્ય	(e) વૈશ્ય પુષ્પગુપ્ત
(6) રંગપુર	(f) કૌટિલ્યનું અર્થશાસ્ત્ર

2. (A) ક્ષત્રપ રાજવી રુદ્રદામાને એક શાસનકર્તા તરીકે મૂલવો. 14

અથવા

મૈત્રક યુગીન ગુજરાતની સામાજિક અને આર્થિક સ્થિતિની ચર્ચા કરો.

(B) ખાલી જગ્યા પૂરો : (કોઈપણ ચાર) 4

(1) _____ મૈત્રક કાલીન ભાષા હતી.	(સંસ્કૃત, પ્રાકૃત)
(2) મૈત્રક સામ્રાજ્યનું _____ પ્રતીક હતું.	(નંદી, ઘોડો)
(3) _____ રાજવંશના માહિતી સ્રોત તામ્રપત્ર છે.	(મૈત્રક, ક્ષત્રપ)
(4) _____ વિદ્યાપીઠ મૈત્રકકાલમાં સ્થપાઈ છે.	(વલભી, તક્ષશિલા)
(5) _____ આચાર્યના અધ્યક્ષપદે ધાર્મિક સંગોષ્ઠિ મળી હતી.	(નાગાર્જુન, પુષ્પદત્ત)
(6) _____ ઇતિહાસકારે મૈત્રકકાલીન ગુજરાત ભાગ-2 લખ્યો છે.	

(કે.કા. શાસ્ત્રી, હરિપ્રસાદશાસ્ત્રી)

3. (A) સોલંકી કાલીન રાજવી ભીમદેવ પહેલાની સિદ્ધિઓ નોંધો. 14
- અથવા**
- કણદેવ વાઘેલાની સિદ્ધિઓ દર્શાવો.
- (B) ખરાં છે કે ખોટાં નોંધો : (કોઈપણ ત્રણ) 3
- (1) કુમારપાળે અણહિલ પાટકમાં ત્રિભુવનવિહાર જૈન મંદિર બંધાવ્યું.
 - (2) હેમચંદ્રાચાર્યે દયાશ્રમ મહાકાવ્ય લખ્યું ન હતું.
 - (3) સોલંકી રાજવંશ દરમિયાન ગુજરાતમાં જૈન ધર્મનો પ્રભાવ હતો.
 - (4) મૂળરાજ સોલંકીનો શાસનકાળ (ઈ.સ. 942-997) રહ્યો હતો.
 - (5) સિદ્ધરાજ જયસિંહે અવન્તીનાથ પર ચડાઈ કરી હતી.
4. (A) પ્રાચીન ગુજરાતનું મંદિર સ્થાપત્ય સમજાવો. 14
- અથવા**
- પાણી સંગ્રહવાના સાધન તરીકે વાવનું મહત્ત્વ સમજાવો.
- (B) એક-બે વાક્યમાં જવાબ લખો : (કોઈપણ ત્રણ) 3
- (1) તળાજાની ગુફાઓ ક્યાં આવેલી છે અને કેટલી છે ?
 - (2) જૂનાગઢમાં ક્યાં બૌદ્ધ ગુફાઓ આવેલી છે ?
 - (3) ગુજરાતનું સૌથી પ્રાચીન મંદિર જણાવો.
 - (4) મલાવ તળાવ ક્યાં આવેલું છે ? કોણે બંધાવ્યું ?
 - (5) મોઢેરા સૂર્યમંદિર શા માટે જાણીતું છે ?
-

Seat No. : _____

ND-121

November-2018

M.A., Sem.-III

501 : History

**(Gujarat History Culture and Archaeology)
(Optional)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : Give the answer according to instruction.

1. (A) Explain the outline history of pre historic Gujarat. **14**

OR

Discuss the administration of Gujarat during Mauryan era.

- (B) Match the following : (any **four**) **4**

‘A’

‘B’

(1) Prehistoric centre	(a) 322 BC – 298 BC
(2) Archaeologist	(b) Centre of Harappa culture
(3) Sudarshan lake	(c) Landhanj
(4) Source of Maurya era	(d) Bhagwanlal Indraji
(5) Chandragupta Maurya	(e) Vaishya Puspagupta
(6) Rangpur	(f) Kautilya's Arthashastra

2. (A) Evaluate Kshatrap king Rudradama as a ruler. **14**

OR

Discuss the social and economic condition of Gujarat during maitrak era.

- (B) Fill in the blanks : (any four) **4**

- (1) _____ was a language of Maitrak era. (Sanskrit, Prakrit)
- (2) _____ was a symbol of maitraks empire. (Nandi, Horse)
- (3) Copper plates was a sources for _____ dynasty. (maitraka's, kshatrap)
- (4) _____ Vidyapeeth was a established during maitraka's era.
(Valabhi, Takshashila)
- (5) _____ Acharya was a President of religious conferences.
(Nagarjun, Pushpadutt)
- (6) Maitrak age of Gujarat part-2 was written by _____ historican.
(K. Ka. Shastri, Hariprasad Shastri)

3. (A) Mention the achievement of Solanki king of Bhimdev-1st. 14

OR

Describe the achievements of Karnadev Vaghela.

- (B) Mention true or false : (any **three**) 3

- (1) Tribhuvan Vihar jain temple in Anahil patak was built by Kumar pal.
- (2) Dayashram epic was not written by Hemchandracharya.
- (3) Jain religion was a most impressive in Gujarat during Solanki dynasty.
- (4) Mulraj Solanki period was from 942 AD 997 AD.
- (5) Sidharaj Jaysingh attacked on Avantinath.

4. (A) Explain temple architecture of ancient Gujarat. 14

OR

Explain the importance of Stepwell as a source of water reservoir.

- (B) Write an answer in one or two lines : (any **three**) 3

- (1) Where is the Talaja caves and how many ?
 - (2) In which places of Buddhist caves in Junagadh ?
 - (3) State the most ancient temple of Gujarat.
 - (4) Where is Malav lake situated and by whom built ?
 - (5) Why Sun temple of Modhera is famous for ?
-

ND-121

November-2018

M.A., Sem.-III**501 : History****(Social Change in Gujarat During the 20th Century)
(Optional)****Time : 2:30 Hours]****[Max. Marks : 70**

1. (A) 19 મા સૈકાનો વારસો વર્ણવો. 14

અથવા

20 મા સૈકાના પ્રારંભે ગુજરાતની રાજકીય સ્થિતિ વર્ણવો.

- (B) જોડકાં જોડો : (ગમે તે ચાર) 4

‘A’**‘B’**

(1) રેવાકાંઠા એજન્સીનું વડુંમથક	(a) નવસારી
(2) મહીકાંઠા એજન્સીનું વડુંમથક	(b) કડી
(3) કાઠિયાવાડ એજન્સીનું વડું મથક	(c) સાદરા
(4) બ્રિટિશકાલીન ગુજરાતના જિલ્લાઓ	(d) રાજકોટ
(5) ગાયકવાડી રાજ્યનો એક પ્રાંત	(e) ગોધરા
(6) ગાયકવાડી રાજ્યનો દક્ષિણ વિભાગ	(f) પાંચ

2. (A) વનિતા વિશ્રામ વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો. 14

અથવા

આદિવાસી ભગત આંદોલનનો ઇતિહાસ આલેખો.

- (B) ખાલી જગ્યા પૂરો : (ગમે તે ચાર) 4

- (1) સયાજીરાવ ગાયકવાડનો શાસનકાળ _____ હતો.
- (2) વનિતા વિશ્રામની સ્થાપના _____ વર્ષે થઈ હતી.
- (3) વનિતા વિશ્રામના સ્થાપક _____ અને _____ હતા.
- (4) સ્વામિ ગોવિંદગુરુનો જન્મ _____ વર્ષે થયો હતો.
- (5) દેવી આંદોલનનો પ્રસાર _____ માં થયો હતો.
- (6) સયાજીરાવ ગાયકવાડનું મૂળનામ _____ હતું.

3. (A) ગાંધીવાદી મજૂર પ્રવૃત્તિઓનું વર્ણન કરો. 14
- અથવા**
- અનસૂચાબેન સારાભાઈનું જીવનચરિત્ર આલેખો.
- (B) હાકે ના માં જવાબ આપો : (ગમે તે ત્રણ) 3
- (1) વનિતા વિશ્રામની સ્થાપના 1910 માં થઈ હતી.
 - (2) દેવી આંદોલન પંચમહાલમાં થયું હતું ?
 - (3) ભીલ સેવા મંડળની સ્થાપના ઠક્કરબાપાએ કરી હતી.
 - (4) ભીલ સેવા મંડળની સ્થાપના 1922 માં થઈ હતી.
 - (5) વનિતા વિશ્રામની સ્થાપના ઈન્દુલાલ યાજ્ઞિકે કરી હતી.
4. (A) સ્વાતંત્ર્યોત્તર ગુજરાતમાં સમાજ પરિવર્તનની પ્રવૃત્તિઓ વર્ણવો. 14
- અથવા**
- ‘સેવા’નું સ્ત્રી ઉત્પાદનની સંસ્થા તરીકે મૂલ્યાંકન કરો.
- (B) એક કે બે વાક્યમાં જવાબ લખો : (ગમે તે ત્રણ) 3
- (1) ‘સેવા’ સંસ્થાની સ્થાપના કયા વર્ષે થઈ હતી ?
 - (2) સ્વરાજ આશ્રમ ક્યાં આવેલો છે ?
 - (3) ‘અવાજ’નું આખું નામ જણાવો.
 - (4) પંચવર્ષીય યોજનાઓ શું હતી ?
 - (5) ‘અવાજ’ સંસ્થાની સ્થાપના કોણે કરી હતી ?
-

Seat No. : _____

ND-121

November-2018

M.A., Sem.-III

501 : History

**(Social Change in Gujarat During the 20th Century)
(Optional)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Narrate the legacy of 19th century. **14**

OR

Describe the political condition of Gujarat during the 20th century.

- (B) Match A with B : (any **four**) **4**

‘A’

‘B’

(1) Headquarter of Revakantha agency	(a) Navasari
(2) Headquarter of Mahikantha agency	(b) Kadi
(3) Headquarter of Kathiawad agency	(c) Sadra
(4) Districts during the British rule Gujarat	(d) Rajkot
(5) One province of Gaikwad state	(e) Godhra
(6) Southern part of Gaikwad state	(f) Five

2. (A) Write in detail note on Vanita Vishram. **14**

OR

State the history of Adivasi Bhagat movement.

- (B) Fill in the blanks : (any **four**) **4**

- (1) Ruling period of Sayajirao Gaikwad was from _____.
- (2) Year of establishment of Vanita Vishram was _____.
- (3) Founder of Vanita vishram was _____ and _____.
- (4) Birth year of Swami Govind Guru was _____.
- (5) Devi moment was spread in _____.
- (6) Original name of Sayajirao Gaikwad was _____.

3. (A) Describe the Gandhian Labour activities. 14

OR

State the biographical sketch of Ansuyaben Sarabhai.

- (B) Answer in 'yes' or 'no' : (any **three**) 3

- (1) Vanita Vishram was established in 1910.
- (2) Devi movement was taken place in Panchmahal.
- (3) Thakkarbapa established the Bhil Seva Mandal.
- (4) Bhil Seva Mandal was established in 1922 AD.
- (5) Vanita Vishram was established by Indulal Yagnik.

4. (A) Narrate the activities of social change after the independence. 14

OR

Evaluate 'SEVA' as a Women Institution.

- (B) Write in one or two lines : (any **three**) 3

- (1) When did the 'SEVA' established ?
 - (2) Where did Swaraj Ashram situated ?
 - (3) Full form of 'AVAJ'.
 - (4) What was five year plans ?
 - (5) Who established the 'AVAJ' ?
-